

Taký bleskový presun peňazí Európa ešte nevidela!

Skutočným hýbateľom boli neúprosne blížiac sa splátky gréckeho dlhu.

Za svoje vzali drsné reči Fínov, či otáľanie Nemcov.

Prírodzene, referendum bolo len symbolickým míľnikom. Akýmsi ironickým nedorozumením, ktoré podčiarklo silu samospádu, ktorým sa udalosti v eurozóne dejú. Skutočným hýbateľom boli neúprosne blížiac sa splátky gréckeho dlhu. Tá najčerstvejšia, teda splátka 3,5 miliardy eur za dlhopisy v držaní ECB z 20. augusta, bola viac než dobrou motiváciou. V piatok nad ráno balík odsúhlasila grécka vláda, do stredy balík postupne odsúhlasili Fíni, Rakúšania, Litovci a ďalší. V stredu nakoniec ruky za balík zodvihla aj väčšina nemeckého Bundestagu. O pár hodín neskôr už do Grécka bežala prvá tranža pomoci vo výške 23 miliárd eur z celkových 86 miliárd. Z toho 13 miliárd sa použije na vyplatenie najbližších splátok dlhu (voči MMF a ECB) a splatenie preklenovacej pôžičky 7 miliárd z júla. Zvyšných 10 miliárd bude vo forme zmienek ESM presunutých do fondu na rekapitalizáciu gréckych bánk. Od roku 2012 už druhú...

Za svoje vzali drsné reči Fínov, či otáľanie Nemcov. Pri hlasovaní v Bundestagu bolo síce 63 z 255 poslancov Merkelovej CDU proti, no vďaka podpore Socialistov aj Zelených bolo zo 585 poslancov 454 za. Dokonca aj „kamenný“ minister Schaeuble vyhlásil, že balík je „v záujme Grécka aj Európy.“ Najtrpkéjšie bolo hlasovanie pre samotnú Syrizu. Tá vyhrala voľby s prísľubom skončovania so záchrannými programami, aby nakoniec schválila ten najtvrdší v gréckej histórii.

To sa prírodzene nepáči čoraz väčšej skupine v premiérovej strane. Proti balíku bola takmer tretina poslancov Syrivy. Balík vďaka opozícii prešiel hladko, no jej spolupráca bude oveľa menej priamočiara ak príde na hlasovanie o dôvere vláde. To Tsipras plánoval vykonať už o pár týždňov, no vývoj udalostí jeho ambície nechať si vládu potvrdiť poslancami schladil. No v čase písania tohto komentáru prišiel menší šok - vláda sa vraj chystá na 20. september vyhlásiť predčasné voľby. Tie môžu po 9 mesiacoch opäť raz dramaticky zamiešať už riadne obohraté grécke karty.

Trocha paradoxne, grécke verejné financie si novým dlhom v niečom polepšia. Peniaze z tretieho balíka majú totiž extrémne výhodné podmienky – priemernú splatnosť 32,5 roka a úrok 1% (skúste si zapýtať takú hypotéku. Navyiac bez ručenia!). Dochádza tak k znižovaniu ťarchy dlhu, pretože týmto novým dlhom sa vypláca dlh starý (voči MMF a ECB), ktorý má podstatne vyššie úroky.

No Grécku sa v pravom slova zmysle neľaví. Na splácanie starého dlhu pôjde 54 miliárd, nové peniaze idú aj na reštrukturalizáciu bankového sektora. Veľkou otázkou ostáva, či nový dlh nepôjde aj na prevádzku samotného gréckeho štátu. V roku 2014

Grécki občania môžu od toho dátumu poslať do zahraničia maximálne 500 euro mesačne.

krajina dosiahla viac ako 1 % primárny prebytok, čo znamená, že svoj chod dokázala financovať bez nového dlhu. No primárny prebytok sa v roku 2015 začal rýchlo scvrkávať ruka v ruke s kolabujúcou ekonomikou, zaťaženou kapitálovými kontrolami.

Tie sa k 18. augustu, teda po 50 dňoch od ich zavedenia, o niečo málo opäť uvoľnili. Grécki občania môžu od toho dátumu poslať do zahraničia maximálne 500 euro mesačne. Ak majú deti na štúdiách, môže to byť dokonca 5 000 eur za tri mesiace

a pri iných zdôvodnených prípadoch až 8 000 eur. To sotva zmení katastrofálnu situáciu v biznise. Firmy musia naďalej získať povolenie na platby zahraničným partnerom pred štátnou komisiou. Problémy s tradičným bankovým systémom inšpirujú ľudí pri hľadaní alternatívnych platobných systémov. Spoločnosti BTCGreece a Cubits ohlásili, že v krajine inštalujú 1000 Bitcoin automatov.

Atrament na zmluve o záchranom balíku ešte nevyschol a veci sú už v pohybe. Nemecký správca letísk Fraport obnovil jednanie o zakúpení licencie na 40-ročnú prevádzku 14 regionálnych letísk v Grécku. Licencia by mala mať hodnotu 1,2 miliardy eur. Paradoxne, Fraport je spoluvlastnený spolkovým štátom Hesensko a mestom Frankfurt. Aj napriek dopredu známym prípadom letísk, prístavov a energetických firiem však ostáva naďalej záhadou, ako sa naplní plánovaný 50-miliardový privatizačný balík.

No v pohybe nie je MMF, ktorý sa zatiaľ k balíku nepripojil. Nemecká vláda pritom jeho účasť považuje za mimoriadne dôležitú. MMF je však neoblomné – bez reštrukturalizácie grécky dlh považuje za neudržateľný a nemieni sa záchranu zúčastniť. No už v októbri by sa mohlo na pretras dostať predĺženie splatnosti gréckych dlhov, čo by de facto znamenalo odpis jeho hodnoty. Pripustil to dokonca aj sám Schaeuble.

Keby sa predlžovali radšej víkendy!

Martin Vlachynský
20.8.2015